

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioan. Crombecii Societatis Iesv Presbyteri De Stvdio
Perfectionis Libri Dvo**

Crombecius, Johannes

Mogvntiæ, 1614

XXXVII. Nimiam confidentiam perniciosam admodum esse Negotiationi spirituali; hominesque illius causa grauißima salutis pericula incurrere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51132)

Nimiam confidentiam perniciosam admodum esse Negotiationi spirituali: hominibusque illius causa gravissima salutis pericula incurrere.

221. **I**mpedimentum aliud est hominibus spiritualibus perniciosissimum: quod ostenditur se ingenio, viribus, consiliis multumque præsidia habeant, quæ sufficient ad ardua que aggredienda ac perficienda. Contra hæc, virtus non est; sed enorme præsumptionis vitium, omnis heroicæ, imo omnium supernaturalis actionis tinea, pestis, et interitus.

Præsumptio vitium est enorme.

Præsumptio ingrætitudinis mater. Serm. 51. in Cant. post medium.

Serm. 1. in capite lectionis.

Est namque præsumptio in primis mater ingrætitudinis: qui enim sine auxilio aliquid posse se posse perficere, cum illud effectit, sibi laudem adscribit. Ingrætitudo, vero, ut vult Bernardus, inimica est anima, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio, ventus vrens, qui sibi fontem pietatis, rorem misericordie, gratiam. Quis enim sperat novum beneficium accipere, quia ea, quæ a Deo accepit, sibi tantum attribuit, cum tamen Deo accepta reddidit? Addit Bernardus alibi: *Gratiarum sat decursus, ubi recursus non fuerit; nec modum augetur ingrato, sed et quod acceperat vertitur in perniciem: fidelis autem in modico, censetur dignum munere ampliori.*

12. Est præterea præsumptio filia superbix; *Filia superbiae* impudentissime furatur Dei honorem & *bia.* gloriam, eamque sibi adscribit, & de ea tamquã de bonis propriis gloriatur, quasi potens in potentia sua. at *superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam.* Pestis autem hæc arrogantix ac superbix, peccatum spirituale est: ideo oculis corporeis non videtur, ne quidem spiritualium: *Iac. 4.* gloria primum oculos occupat, ac in iis sedem figit, ne videant. Facile ciuitas occupatur, vbi à *Similq.* videndo & prospiciendo speculator impeditur. Est enim superbia non tantum in voluntatis electione ac tumore, sed in intellectu quoq; magna ex parte residet; quem imbuit opinione virtutis, scientix, potentix, magnarumque viriũ, quas à se habere, aut certe suis meritis sese comparasse arbitratur.

Eo ergo maxime nocet arrogantia hæc, quod hostis esse nesciatur, nec adesse conspiciatur. naturale quoddam vitium est singulis concreatũ, prænitente naturæ & complexionis cuique quasi impactum: & quia pauci oculos ita perspicaces habent, odiosum hominem non reddit, si pallio fictæ humilitatis tegatur. Ferunt etiam homines in aliis, quod in se probant, quodque ambiunt, & in bonis reputant. Quam multi in honoribus beatitudinem suam constituunt: omni studio eos quærunt; in adeptis gloriantur ac conquiescunt; eos, qui in iis excellunt, magnificiunt ac deprædicant. Opinio hæc excæcat oculos hominum, vt non videant Deo soli deberi gloriam; quam sibi non tribuerent, si

damnum, quod ex eo capiunt, perspectum haberent.

Ex quo aliud sequitur, peccati huiusmodi famiam coram hominibus non apparere, nisi superbi erubescant; quare, modo honorabile habeantur, parum interna mouentur turpitudine, quæ in hominum oculos non ita facile currit. hinc sancti Patres monent aliquando minus esse in corruptionem cadere, quam in cogitatione tacita deliberata elatione peccare. Sed cum minus turpis superbia creditur, minus tatur: luxuriam vero eo magis erubescunt, quia simul turpem omnes nouerint. unde fit, ut vni nulli, post superbiam in luxuriam corruens, ex aperto casu malum culpæ latentis erubescat & tum etiam maiora corrigant, cum promissa in minimis confunduntur.

Graves oriri casus ex superbia.

*I.
In mundi huius sapientibus.*

223. Ex hoc capite illud dignissimum necesse accedit: Dominum persæpe permittere, carnis huiusmodi arrogantia, vt homines in grauissima quæque scelera labantur, quo videantur parum possint sine eius præsidio. quod ostendit e elatis euenit, & sapientibus huius mundi initiis quidem occulte, deinde superbia vitio. Deus toti mundo spurcitas illorum patet, vt erubescant & confundantur: verum quia superbia mentes eorum occupauit, clausit oculos, frontem eis quoque meretriciam æque coquicem impressit, ideo iusto Dei iudicio fit vt pertinaces maneant, tandemque superbus Iudex in iis potentia suæ gloriam ostendit & ad confusionem illorum tantum fastum erubescunt.

ari curet, atq; ab hominibus, qui Dei obser-
ant iudicia, potentia quoque eius ac gloria de-
dicentur.

Multa de Philosophorum arrogantia ac con-
fusione scribit D. Paulus; de quibus quia priori
bro copiosius, iam huic argumento non im-
norabor. Attaxam dumtaxat D. Hieronymi
sententiam vnicam, hæc Ecclesiastæ verba ex-
pientis: *Labor stultorum affliget eos. Lege, inquit,*
Platonem, Aristotelis reuolue versutias, Zenonem &
Carneadem diligentius intuere: & probabis verum es-
se quod dicitur, Labor stultorum affliget eos. Veritatem
quidem omni studio quasiuerunt: sed quia non ha-
uerunt ducem & prauum itineris, & humanis sensi-
uati sunt se comprehendere posse sapientiam, ad ci-
uitatem minime perueniunt, de qua in Psalmo dicitur:
Domine, in ciuitate tua imaginem ipsorum disti-
pabis. Omnes enim umbras & diuersas imagines atque
personas, quas sibi in variis dogmatibus induerunt, in
urbem suam Dominus dissipabit.

Nec modo hæc omnia de Philosophis
ant hominibus mundi huius statuenda viden-
tur, sed & de multis qui virtuti dant operam,
quos propter insignem animi superbiam (quã-
uis subinde latentem & ignotam) Dominus vel
in grauissimas tentationes labi, vel etiam in tur-
piora quædam scelera ruere præcipites per-
mittit. Audeo dicere, ait D. Augustinus, *superbis esse*
utile cadere in aliquod apertum manifestumque pec-
catum, vnde sibi displiceant: qui iam sibi placendo ceci-
derant. Salubrius enim Petrus sibi displicuit quando
fleuit, quam sibi placuit quando præsumpsit. Hoc
dicit

2.
In Philo-
*sophia.**Rom. 1.**In cap. 10.**Ecl. ad**verba**Labor stul-**torum af-**fliget eos.**tom. 5.**Psal. 72.*

3.

In iis quoq;
qui virtu-
*ti student.**Lib. 14. de*
ciuit. Dei,
*c. 13. in fine.*Hoc
dicit

Matth. 26. dicit & sacer Psalmus: Imple facies eorum ignominia
Psal. 82. & quærent nomen tuum, Domine.

Simile.

Illud hic adiiciam, solere huiusmodi super-
 bos non ex graui tantum tentatione in peccata
 aliqua delicta prolabi, sed subinde ex minima
 tentatione in deformia quadam peccata inci-
 dere; vt cum puellæ aut etiam conjugatæ nobis
 les arrogantiores in graue honoris vel diffi-
 cilitatis vel dedecus induci se patiuntur, ob leu-
 à parentibus aut maritis alienationem, vel
 defensionem, aut ex leui sollicitatione; vitioque
 & quidem graues in amores deformium mulie-
 rum ac vetularum, imo etiam scortorum emul-
 torum, morbisque infamibus detestandis
 (quæ remedium incesti amoris potius quam
 citamentum adferre debuissent) corrumpuntur,
 quibus tamen auelli non possint.

Et si enim arrogantia noxa nobis exigua
 videatur, Deo tamen incredibiliter displicet
 magnam ipsi irrogat iniuriam, multorum
 bonorum fontem obstruit; & quia curari non
 potest, imo ne cognosci quidem, sine imbecilli-
 tatis nostræ manifestatione, permittit Dominus
 nos nostro aliorumque bono scædari, vt ad
 ritatis auctorem discamus recurrere, & in
 potentia, non in nostris viribus, consistere.
 225. Ob hanc etiam rationem Dominus
 tentari permittit; nec cum vllis fere videtur
 isto genere exercitationis dispensare, vt eos
 ratione in diffidentiam sui inducat, & hanc
 arinam sibi non fidendi, non arrogandi quibus-
 quam

4.
*Ostendi-
 tur idem
 contingere
 in tironi-
 bus.*

quam, altissime eorum mentibus imprimat ac
 defigat: qui si sibi præfidant nimium, haud du-
 bie labentur; quod si imbecillitate cognita ad
 Dei auxilium recurrant, sensim emergent, & ad
 profectum antrabuntur. docent enim sancti
 Patres, eos, qui seruiunt Deo, à dæmone fie-
 quentius variis tentationibus agitari: tristitia &
 diffidentia de Deo, vt bona inchoata deserant,
 vt non perseuerent, vt existiment se Deo caros
 non esse, vt locum, societatem, rationemque
 viuendi cum seueriore commutent, in qua no-
 mit dæmon plura fore ad labendum pericula.
 His aliisque id genus tentationibus, spem boni
 præ se ferentibus, dæmon seruos Dei aggredi-
 tur: quos vero vincit? Eos (aiunt) qui plus æquo
 confidunt sibi. vnde vidimus multos magnavir-
 tute præditos, & testimonio aliorum probatos,
 quos tamen malignus spiritus propter nimiam
 istam confidentiam egit præcipites.

Hoc enim vitium præsumptionis cum in
 humidioribus mundi filiis inuenitur, tum etiã
 in iuuenibus ac tironibus, qui feruore puerili
 multa comminiscuntur; quæ si attentarint, in
 varia præcipitia feruntur, qua de re scribens Ca-
 ietanus in illud Lucæ, *Omnis qui venit ad me, &
 audit sermones meos, & facit eos, ostendam vobis cui si-
 milis sit: similis est homini edificanti domum, qui fodit
 in altum, & posuit fundamentum super petram: Hic,
 ait, describi vides ruinam hominis, qui congeriem ope-
 rum suorum edificauit super non integrum seu non
 firmum, vsque ad intima cordis penetrabilia, propositum
 perseuerandi in omnibus, vel propositum non fundauit*

5.
*In tironib.
 tacitam
 arrogantiam
 inueniri.
 Luc. 6.*

super Christum: sic enim fiducia eius non est in me: sed super Christum, sed super viribus proprii animi. vnde enim modo deest verum fundamentum: propter quod enim deest profunditas, & propter secundum deest p[er]tra. Hæc Caietanus.

D. Augustinus, errorem cognoscens, de hoc etiam hunc lamentabiliter defleat in Soliloquiis. Fortissimo magnipotens Deus, ait, credebam me aliquid, cum nihil essem: cogitabam me esse pruden- & deceptus sum: dixi quod diues essem, & nullum rem: & nesciebam quia pauper eram, cæcus, mutus, ser, & miserabilis. & video nunc, si quid boni est, vel magni, donum tuum est: & nostrum non magnum est: quia, nisi custodieris civitatem, frustra qui custodit eam. Credebam me aliquid fore existimabam me sufficere per me, nec percipiebam gratiam tu regebas me, donec aliquantulum te elongerem, & te cecidi statim in me: & vidi & cognovi quoniam tu regebas me: & quod cecidi, fuit ex me: & quod susce- xi, fuit ex te.

226. Detestandum ergo vitium est arrogan- tia, nullaque ratione (si negotiari velimus) in- nimum admittenda; ita enim loquitur Scrip- ta: Qui confidit in cogitationibus suis, impie agit. Qui confidit in corde suo, stultus est. Amentia esse genus est, molarem lapidem e' euare velle, vel alis volare, in aqua vel aere ambulare. Tanta demagis, qui opus supernaturale eleuare propriis viribus nititur, qui ad diuina assurgere, tentationes graues superare, qui denique qui PERFECTI- ONEM. Is profecto amentis ab Angelis censetur; sed eo magis, quod De-

Soliloq. c.
15.

Apoc. 3.

Psal. 126.

Prou. 22.

Prou. 28.

detrahat, sibi que vsurpet, quod ad ipsum solum
pertinet.

Ideo Ieremias talibus male imprecans, Male-
ficus, ait, homo qui confidit in homine, & ponit carne
brachium suum: erit enim quasi myrica in deserto: &
non videbit cum venerit bonum, sed habitabit in siccitate
in deserto, in terra saluginis & inhabitabili. &
Ecclesiasticus ita nos hortatur: Non te extollas in
cogitatione anima tua velut taurus, ne forte elidatur
virtus tua per stultitiam, & folia tua comedat, & fru-
ctus tuos perdat, & relinquaris velut lignum aridum
in eremo. Superbiae taurum comparat; cui cum
liberum ad nos operaque nostra accessum per-
mittimus, nos allidit graviter; & si quos fructus
aut herbas virentes produximus, illas, quasi
bos, cunctas depascitur, calcatur, ac destruit, ma-
netque cordis nostri solum infructuosum, exi-
catum, incultum, desertum, sicut lignum in ere-
mo.

CAP. XXXVIII.

*Tacitam presumptionem, multis incognitam
ad res magnas gerendas aditum pra-
cludere. Quae eius indi-
cia.*

227. **H**is, quae diximus, etsi plura addi posse
ad perniciem arrogantiae detestan-
dam merito videantur: (nam pauca mihi
pro rei indignitate dixisse videor) tamen,
ne longior sim, ceteris omissis unicum operae
pre-